

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **B. N.**
státní příslušnost Ukrajina
t. č. v Zařízení pro zajištění cizinců, Vyšní Lhoty 234, 739 51 Vyšní
Lhoty
zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem sídlem 702 00
Ostrava, Purkyňova 6

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlím 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2020 č. j. OAM-1074/ZA-ZA11-BA04-2019, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13,

§ 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

2. Žalobce namítal, že důvodem jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany je hrozba povolání k výkonu branné povinnosti a nebezpečí na Ukrajině. V případě nerespektování povolávacího rozkazu a případného nezapojení se do vojenských akcí mu na Ukrajině hrozí trest odnětí svobody na 2 – 5 let. K hrozícímu trestu se sice žalovaný vyjádřil, ovšem setrval na svém názoru, podle něž tento trest nelze považovat za vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu. S takovým vypořádáním jeho žádosti se ovšem nelze ztotožnit. V případě, že by důsledkem neudělení některé z forem ochrany předvídaných zákonem o azylu byl jeho nucený návrat na Ukrajinu, bylo by možné předpokládat, že po odmítnutí nastoupit do armády, a tedy nezahájení vojenské služby po fyzickém převzetí povolávacího rozkazu, bude vystaven věznění. V ukrajinských věznicích panují neakceptovatelné podmínky, které by mohly vést k porušení čl. 3 a 5 Úmluvy, a tudíž by byly důvodem pro udělení doplňkové ochrany. K podmínkám zbavení osobní svobody z hlediska materiálních podmínek v zařízeních pro omezení osobní svobody existuje návodná judikatura Evropského soudu pro lidská práva tematizující právě otázku eventuálního porušení čl. 3 a 5 Úmluvy. Žalobce dále poukázal na to, že pochází z Doněcké oblasti, která je ozbrojeným konfliktem zasažena. Žalovaný se touto oblastí zaobíral a sám uvedl citace rozsudků, které nepřímou uvádějí, že žadatelé pocházející z dotčených oblastí východní části Ukrajiny jsou ohroženi, jelikož pouhá přítomnost na území této země nebo regionu jej vystavuje reálnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity. Nesouhlasí se zcela nelogickým závěrem žalovaného, že v místě jeho bydliště neprobíhá takový konflikt, pro který by splňoval podmínku § 14a odst. 2 zákona o azylu. Namítal, že žalovaný zvláště ve vztahu k místu původu nedostatečně zjistil skutkový stav, neboť si neopatřil zprávy o zemi původu, které by byly použitelné v jeho individuálním případě.
3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby. Odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, z něhož citoval, rovněž na relevantní judikaturu. Poukázal rovněž na to, že žalobce sám v poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 4. 12. 2019 uvedl, že sice pochází z města Dymytrov v Doněcké oblasti, byl tam naposledy v srpnu 2019, je to ale oblast, která je pod kontrolou ukrajinské oficiální vlády. Není to ta rebelující část Doněcka. Žalovaný rovněž zdůraznil, že nijak nerozporuje existenci na východní Ukrajině probíhajícího ozbrojeného konfliktu, poukázal současně na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 265/2014-17, v němž se konstatuje, že ani v současné době nelze klasifikovat situaci na Ukrajině jako „totální konflikt“. Jedná se o konflikt izolovaný pouze na východní část Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech kolísá.
4. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaným (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.). Soud přitom postupoval podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a rozhodl bez nařízení jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce se na výzvu soudu dle citovaného zákonného ustanovení ve stanovené lhůtě nevyjádřil a nesouhlas s projednáním věci bez nařízení jednání nesdělil.

5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno žádostí ze dne 30. 11. 2019. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany, v rámci údajů poskytnutých žalobcem k této žádosti a v pohovoru žalobce uvedl, že je státním občanem Ukrajiny, ukrajinské národnosti, bez politického přesvědčení. Je svobodný a bezdětný. Posledním místem bydliště ve vlasti byl X v Doněcké oblasti. Naposledy tam byl v srpnu 2019. V letech 2014 a 2015 pracoval a pobýval v Kyjevě. Na Ukrajině pracoval na stavbách. V České republice žije jeho sestra, která získala pracovní vízum. V EU pak nikoho dalšího nemá. Ve vlasti žije otec a matka. Je zdravý, nemá žádné omezení ani jiné zvláštní potřeby. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu v České republice označil skutečnost, že jej vojenská správa chce povolat k výkonu vojenské služby, on se tomu snaží vyhnout. Nechce jít válčit na východ Ukrajiny. Základní vojenskou službu nevykonával, protože byl odsouzen na rok a půl do zařízení pro mladistvé. V 15 letech byl odsouzen za krádež telefonního kabelu. Jiné problémy s oficiálními místy Ukrajiny neměl. Do České republiky přijel za prací. Disponoval českým pracovním vízem na 3 měsíce. Dříve o mezinárodní ochranu nežádal, protože o této možnosti nevěděl. Přijel za prací, tak to neřešil. Poté, co mu byl ukraden cestovní pas, mu rusky hovořící lidé poradili, aby požádal o azyl.
6. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je snaha legalizovat si pobyt na území České republiky, kam přišel za prací, a snaha vyhnout se výkonu základní vojenské služby.
7. Ve správním spise jsou založeny informace o zemi původu, ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně se jedná o Informaci OAMP Ukrajina – Situace v zemi, ze dne 25. 4. 2020, Informace OAMP Ukrajina – Vnitřně vysídlené osoby, ze dne 20. 2. 2019, Informace MZV ČR č. j. 131 227-6/2019-LPTP, ze dne 15. 8. 2019.
8. Dne 22. 5. 2020 byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady výše uvedenými, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití. Žalobce této možnosti nevyužil.
9. Krajský soud především dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu, obstaral si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně bezpečnostní a politické situace na Ukrajině soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání napadeného rozhodnutí. Dle názoru soudu správní orgán posoudil individuální situaci žalobce na základě jeho tvrzení, které konfrontoval s informacemi získanými z různých zdrojů, které jsou součástí správního spisu, a soud se s jeho závěry ztotožňuje. Žalovaný vycházel z podkladů splňujících požadavky uvedené v rozsudku č. j. 1 Azs 105/2008-81.
10. Co se týče obavy žalobce z povolání k výkonu vojenské služby, krajský soud uvádí, že z pokladů pro rozhodnutí plyne, že vojenská služba se řídí na Ukrajině zákonem, přičemž právo je vymahatelné a podmínky výkonu vojenské služby jsou zcela standardní. Za nenastoupení vojenské služby hrozí trest odnětí svobody na 2 – 5 roků, ovšem teprve v případě, že si dotyčný převezme povolávací rozkaz. Z výpovědi žalobce přitom vyplynulo, že povolávací rozkaz nepřevzal. Žalovaný příležitostně poukázal také na Informaci

OAMP, v níž se uvádí, že do oblastí bojů jsou nasazováni již pouze profesionální vojáci a dobrovolníci, mobilizovaní záložníci již byli demobilizováni a další mobilizace se neplánuje. Obavy žalobce z povolání do armády a účasti v bojích jsou tak i dle názoru soudu bezpředmětné. Soud dále k otázce pronásledování žalobce ze strany státních orgánů z důvodu odmítání případného nástupu k výkonu vojenské služby a účasti na bojových akcích odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 4/2004-49, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil závěr, že „odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím“. Samotné odmítání vojenské služby tedy odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Branná povinnost je totiž sama o sobě přípustným a zcela legitimním požadavkem státu kladeným na jeho občany (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 17/2012-44). Odkázat je možno také na závěr Nejvyššího správního soudu vyslovený v rozsudku č. j. 3 Azs 396/2005-88, že obava založená na tvrzení stěžovatele, že by mohl být trestně stíháný za vyhýbání se vojenské službě, nemůže být považována za strach z pronásledování, neboť trest hrozící za vyhýbání se výkonu vojenské služby by musel mít persekucní charakter. Vyhýbání se vojenské službě je tak obecně chápáno jako porušení zákona a trest za porušení této povinnosti není považován za persekuci, konec citace.

11. Krajský soud dále poukazuje na to, že v průběhu správního řízení žalobce námitku nevhodných podmínek v ukrajinských věznicích nevznesl. Povinnost žalovaného vypořádávat námitky nelze chápat tak dalece, aby musel žalovaný sám domýšlet různé navazující situace, ve kterých se žadatel o mezinárodní ochranu může vyskytnout. Namítaná tristní situace v ukrajinských věznicích musela být žalobci známa již před vydáním napadeného rozhodnutí.
12. Námitka žalobce, že žalovaný nesprávně vyhodnotil otázku existence vážné újmy, která mu hrozí při návratu na Ukrajinu, je námitkou ohledně neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu, doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
13. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu, za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

14. Ve shodě s žalovaným také soud zastává názor, že doplňkovou ochranu v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, lze shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jen v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Pouhá neochota nastoupit do armády a účastnit se vojenských operací není sama o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť existenci této občanské povinnosti v jednotlivých státech a dokonce i tresty za její nevykonání uznávají za naprosto legitimní i Ženevská konvence, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech či Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Její výkon tedy nelze považovat za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť nemůže být sama o sobě vnímána jako nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Krajský soud odkazuje na již shora učiněný závěr o tom, že obavy žalobce z povolání do ukrajinské armády a účasti v bojích jsou bezpředmětné. Co se týče námítky, týkající se stavu ukrajinských věznic, nutno poznamenat, že v průběhu správního řízení žalobce netvrdil nic o neutěšené situaci ukrajinských věznic, možnost udělení trestu odnětí svobody v případě odmítnutí vojenské služby sice zmínil, nikdy však neuvedl ani nenaznačil, že by se obával podmínek ve věznici jako takových, resp. že by jejich stav byl natolik špatný, že by pobyt v nich bylo možné považovat za nelidské či ponižující zacházení. Žalobce tedy v průběhu správního řízení nezavdal důvod k tomu, aby žalovaný obstarával speciální podklady k této problematice. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí vyjádřil i k tomu, proč za vážnou újmu nelze považovat nastoupení vojenské služby ani trest za její odmítnutí. Otázce, zda žalobci hrozí v případě návratu do vlasti nelidské či ponižující zacházení, se žalovaný dostatečně věnoval na str. 6 – 8. Se závěry žalovaného se soud ztotožňuje, v podrobnostech proto na ně odkazuje a to i stran bezpečnostní situace na východě Ukrajiny v Doněcké oblasti, kde intenzita konfliktu v dotčených oblastech výrazně kolísá, přičemž situaci na Ukrajině ani v současné době nelze klasifikovat jako „totální konflikt“. Pominout nelze ani tu podstatnou skutečnost, že žalobce sám uvedl, že město Dymytrov, kde měl poslední bydliště a kde dlouhodobě žil, je pod správou oficiální ukrajinské vlády. Závěr žalovaného, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu, je správný.
15. Soud uzavírá, že neshledal vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci, rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
16. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému prokazatelně žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 24. 09. 2020

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně